

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๖๐๖/๖๕๗๘

สวค. 398
วันที่ 4 พ.ย. 58
เวลา 15.40

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ✓
รหัสเรื่อง : ส17956
รับที่ : ๕21839/58
วันที่ : 11 พ.ย. 58 เวลา : 15:30

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถ.นนทบุรี ต.บางกระสอ

อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๖๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง การขอความเห็นชอบการเข้าร่วมเจรจาเพื่อปรับปรุงแก้ไขพิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจฉบับใหม่ของอาเซียน (ASEAN Protocol on Enhanced Dispute Settlement Mechanism: EDSM) และการทบทวนรายชื่อผู้แทนไทยที่จะทำหน้าที่ในคณะผู้พิจารณาและองค์กรอุทธรณ์ภายใต้พิธีสารฯ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างกรอบการเจรจาเพื่อปรับปรุงแก้ไขพิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจของอาเซียน
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต ๐๘๐๔/๔๘๙ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่อง การขอความเห็นชอบต่อการเข้าร่วมเจรจาเพื่อปรับปรุงแก้ไขพิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจฉบับใหม่ของอาเซียน (ASEAN Protocol on Enhanced Dispute Settlement Mechanism: EDSM) และการทบทวนรายชื่อผู้แทนไทยที่จะทำหน้าที่ในคณะผู้พิจารณาและองค์กรอุทธรณ์ภายใต้พิธีสารฯ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ในปี ๒๕๔๗ อาเซียนได้จัดทำพิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจฉบับใหม่ของอาเซียน (ASEAN Protocol on Enhanced Dispute Settlement Mechanism: EDSM) แทนพิธีสารฯ ฉบับแรก (ปี ๒๕๓๙) โดยปรับใช้หลักการของกลไกระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลกและในปี ๒๕๔๙-๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบผู้แทนไทยที่จะทำหน้าที่ในคณะผู้พิจารณา (Panel) และองค์กรอุทธรณ์ (Appellate Body) ดังมีรายชื่อผู้แทนและตำแหน่ง (ในขณะนั้น) ดังนี้

ผู้พิจารณา (Panelists) จำนวน ๓ ท่าน ได้แก่

- (๑) นายพรชัย ด้านวิวัฒน์ รองอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ
- (๒) ดร.ณรงค์ชัย อัครเศรณี ประธานกรรมการ บริษัทเครือซีเมนต์ จำกัด
- (๓) นายพรชัย อัครวัฒนาพร รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

สมาชิกองค์กรอุทธรณ์ (Appellate Body Members) จำนวน ๒ ท่าน ได้แก่

- (๑) รศ.ดร.อนันต์ จันทโรภากร อาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- (๒) ดร.สุทัศน์ เศรษฐบุญสร้าง อดีตรองเลขาธิการอาเซียน

๑.๒ ในปี ๒๕๕๕ ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ ๔๔ มีมติให้มีการทบทวนและเพิ่มประสิทธิภาพกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้ AEC เป็นประชาคมที่ยึดถือกฎเกณฑ์ (rule-based community) และมอบหมายคณะทำงานว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทของอาเซียนหรือแนวทางการปรับปรุงกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจ

๑.๓ ในช่วงปี ๒๕๕๖-๒๕๕๘ คณะทำงานฯ ได้มีการประชุม ๘ ครั้ง มีความเห็นว่าควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพิธีสารฯ และทบทวนรายชื่อผู้แทนที่จะทำหน้าที่ในคณะผู้พิจารณาและองค์กรอุทธรณ์ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การเจรจาเพื่อปรับปรุงแก้ไขพิธีสาร EDSM เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยอย่างมีนัยยะสำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศ ตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

อาเซียนตกลงที่จะเริ่มต้นการประชุมเจรจาเพื่อปรับปรุงแก้ไขพิธีสารฯ ในการประชุมของคณะทำงานฯ ครั้งต่อไป ระหว่างวันที่ ๒๔-๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ คณะทำงานฯ เห็นว่ามีประเด็นสำคัญที่เห็นควรปรับปรุงพิธีสารฯ ได้แก่ การกำหนดระยะเวลาดำเนินการของขั้นตอนต่างๆ ให้เหมาะสม และการระบุขอบเขตของความตกลงที่จะอยู่ภายใต้พิธีสารฯ ให้ชัดเจน รวมทั้ง ประเด็นทางเทคนิคอื่นๆ เช่น กระบวนการหารือ กระบวนการระบุข้อพิพาทของคณะผู้พิจารณา และผลการตัดสิน การติดตามการปฏิบัติตามคำตัดสิน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม หากจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเรื่องอื่นๆ เพิ่มเติมจากที่ระบุไว้ข้างต้น อาเซียนสามารถพิจารณาร่วมกันได้

๔.๒ ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ระหว่างการพิจารณาทบทวนรายชื่อผู้แทนที่จะทำหน้าที่ในคณะผู้พิจารณาและองค์กรอุทธรณ์เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

๔.๓ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้จัดทำร่างกรอบการเจรจา และท่าทีการเจรจา ของไทย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ (๑) เพื่อให้กลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจของอาเซียนมีหลักการและกระบวนการที่ชัดเจน มีความเป็นธรรม ความโปร่งใส และสอดคล้องกับหลักการระหว่างประเทศที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และ (๒) เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทย

๔.๔ ภายหลังจากที่คณะทำงานฯ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพิธีสารฯ เสร็จสิ้นแล้ว จะต้องเสนอร่างพิธีสารที่ปรับปรุงแก้ไขต่อ AEM พิจารณาให้การรับรอง โดยในการดำเนินการของไทย กระทรวงพาณิชย์จะนำเสนอร่างพิธีสารฯ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก่อนที่ไทยจะร่วมลงนามในพิธีสารฯ ดังกล่าว เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗

๕. ความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เห็นว่าการเข้าร่วมเจรจาเพื่อปรับปรุงแก้ไขพิธีสารเป็นการตัดสินใจในด้านนโยบายถึงความเหมาะสมที่จะเข้าร่วมการเจรจา จึงไม่มีข้อขัดข้องต่อการเข้าร่วมการเจรจาเพื่อปรับปรุงแก้ไขพิธีสารฯ ดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๕.๒ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ได้จัดการประชุมหารือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ เพื่อพิจารณาร่างกรอบการเจรจาเพื่อปรับปรุงพิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งที่ประชุมไม่ขัดข้องต่อการเข้าร่วมการเจรจาเพื่อปรับปรุงพิธีสารฯ และเห็นชอบต่อร่างกรอบการเจรจา

